

Monorierdő Község Önkormányzat
Polgármestere
2213 Monorierdő, Szabadság u. 50/A.
Telefon: 06-29-419-103
E-mail: titkarsag@monorierdo.hu

Ügyiratszám: Hiv/ /2024.

ELŐTERJESZTÉS

Humán Bizottság 2024.04.30-i ülésére
a Pénzügyi, Településfejlesztési és Közbiztonsági Bizottság
2024.04.30-i ülésére
valamint
a Képviselő-testület 2024.04.30-i ülésére

Tárgy: Javaslat helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló
rendeletalkotáásra

Előterjesztő:	Szente Béla polgármester
Előterjesztést készítette	Csető Zoltán ügyintéző
Törvényességi szempontból ellenőrizte:	Bozsóné Rab Tímea Mariann jegyző

Melléklet: Rendelettervezet, PVK szakmai segítségnyújtás

Monorierdő Község Önkormányzat
Humán Bizottság
Pénzügyi, Településfejlesztési és Közbiztonsági Bizottsága és
Képviselő-testülete
részére

Helyben

Tisztelt Bizottság!
Tisztelt Képviselő-testület!

2024. április 08-án Monorierdői Polgármesteri Hivatalát dr. Danka Ferenc a Pest Vármegyei Kormányhivatal ügyintézője megküldött részünkre szakmai segítségnyújtását a helyi természeti védettség vonatkozásában.

Dr. Danka Ferenc a 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 133. § (3) bekezdés alapján: „A kormányhivatal szakmai segítséget nyújt az érintett részére az általa alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben az érintett jogszerű működése céljából.” szakmai segítségnyújtás adott ki Monorierdő Bogárcsatorna réttel kapcsolatban. Dr. Danka Ferenc véleményének mellékleteként megküldött a jogszabályi háttér és az egyéb jogszabályi hivatkozások alapján megállapítást nyert, hogy a hatályos 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló rendelet több pontja pontosítást igényel, ezért szükséges egy új rendelet megalkotása.

Határozati javaslatok

a) Humán Bizottság határozati javaslata:

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
Humán Bizottság
/2024.(IV.30.) határozata

Tárgy: Javaslat helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló
rendeletalkotáásra

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testületének Humán Bizottsága megtárgyalta a 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezését és új rendelet megalkotás vonatkozásában készített előterjesztést, és az alábbi javaslatot teszi:

Javasolja a Képviselő-testületnek, hogy hozzon döntést 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendeletet hatályon kívül helyezéséről és alkossa meg az új rendelet.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

b) Pénzügyi, Településfejlesztési és Közbiztonsági Bizottság, határozati javaslata:

**Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
Pénzügyi, Településfejlesztési és Közbiztonsági Bizottsága
/2024.(IV.30.) határozata**

**Tárgy: Javaslat helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló
rendeletalkotásra**

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi, Településfejlesztési és Közbiztonsági Bizottsága megtárgyalta a 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezését és új rendelet megalkotás vonatkozásában készített előterjesztést, és az alábbi javaslatot teszi:

Javasolja a Képviselő-testületnek, hogy hozzon döntést 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendeletet hatályon kívül helyezéséről és alkossa meg az új rendelet.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

c) Képviselő-testület határozati javaslata:

**Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
/2024.(IV.30.) Kt. határozata**

**Tárgy: Javaslat helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló
rendeletalkotásra**

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a természet védelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

Megalkotja a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló önkormányzati rendeletet és hatályon kívül helyezteteti a 10/2023. (IV. 28.) Önkormányzati rendeletet.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

Kelt: Monorierdő, 2024. április 10.

Tisztelettel:

Sente Béla
polgármester

Monorierdő Község Önkormányzata Képviselő-testületének /2024.(IV.30.) önkormányzati rendelete

helyi jelentőségű védett természeti területé nyilvánításról

Monorierdő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a természet védelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36.§ (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a természet védelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a Bogárzó rét nevű területet.

2. §

A Bogárzó rét helyi jelentőségű védett természeti terület kiterjed 87,23 ha, ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számait a 1. melléklet tartalmazza.

3. §

(1) A terület legfontosabb természeti értékei a következők: a területen található védett, fokozottan védett fajok ideértve a közösségi jelentőségű fajokat is.

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja a következő:

- a) a területen található fajgazdag vegetáció természetes mintázatban történő megőrzése,
- b) a területen található védett, fokozottan védett fajok – ideértve a közösségi jelentőségű fajokat is – állományának és élőhelyének megőrzése,
- c) a terület, mint complex rendszer és az ott fellelhető természeti értékek bemutatásának, kutatásának, monitorozásának biztosítása, a terület zavartalanságának megőrzése mellett.
- d) a terület természetvédelmi célú bemutatása.

4. §

(1) A Bogárzó rét természetvédelmi kezelési terve a 2 mellékelt tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet az „Egy célért, együtt, Monorierdőért Egyesület”.

5. §

A 2. §-ban meghatározott területen a jegyző, mint természetvédelmi hatóság engedélye szükséges:

- a) földrészlet megosztása, alakjának, terjedelmének megváltoztatása;
- b) telekalakítás, építés, létesítés és használatbavétel;
- c) nyomvonalas létesítmény és földmű építése;
- d) ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése során;
- e) külön jogszabályban meghatározott esetben az erdészeti, vadászati, halászati hatósági eljárásokban;
- f) bányatelek megállapításának, módosításának, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, valamint a meddőhányó hasznosítására, a kitermelés szünetelésére, a bánya bezárására vonatkozó műszak üzemi tervek és a tájrendezési terv jóváhagyásának, továbbá a bányászati létesítmények építésének és üzembe helyezésének engedélyezésekor termőföld más célú hasznosításának) külön jogszabályban meghatározott veszélyes anyag átszállításának, tárolásának;
- h) kormányrendeletben meghatározott esetekben a vízgazdálkodási, vízvédelmi tevékenységek, létesítmények engedélyezésekor.

6. §

E rendelet 2024. április 30. napján lép hatályba.

7. §

Hatályát veszti a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló 10/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelete és azt módosító 19/2023. (VI. 27.) önkormányzati rendeletet.

.....
polgármester

.....
jegyző

A Bogárzó rét ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

1.	Fekvés	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetület Rendszer (EOV) koordináták alapján
2.	külterület	0177 hrsz; 0231/9 hrsz; 0231/10 hrsz; 0231/16-23 hrsz és a 0231/7 hrsz.-ból az EOV y: 683315,6904, x: 220216,5402 és EOV y: 683311,2006 x: 220212,6056 EOV koordináták által meghatározott vonaltól DK-re eső rész (a Monorierdő 0231/7 hrsz.-ú ingatlanok a Monorierdő 0231/16-21 ingatlanokkal szomszédos szakasza).

A természetvédelmi kezelési terv

Helyi jelentőségű védett természeti terület természetvédelmi kezelési terv tervezete MONORIERDŐ, BOGÁRZÓ-RÉT

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1 A területen található fajgazdag vegetáció (a természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú nyílt és zárt homokpusztagyepek) természetes mintázatban történő megőrzése.
- 1.2 A területen előforduló védett, fokozottan védett fajok - ideértve a közösségi jelentőségű fajokat is – állományának és élőhelyének megőrzése.
- 1.3 A terület, mint komplex rendszer, és az ott fellelhető természeti értékek bemutatásának, kutatásának, monitorozásának biztosítása, a terület zavartalanságának megőrzése mellett.
- 1.4 A terület természetvédelmi célú bemutatása.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1 A gyepet veszélyeztető inváziós és/vagy tájidegen fajok térnyerésének, terjeszkedésének megakadályozása és visszaszorítása, természetvédelmi szempontból elfogadható módszerek alkalmazásával.
- 2.2 A gyepek fajgazdagságának, természeteshez közeli struktúrájának, valamint területarányának fenntartása, növelése, kedvező biológiai állapotban való hosszú távú megőrzése, a védett állat- és növényfajok egyedszámának, állományának fenntartása, növelése összehangolt természetvédelmi kezeléssel.
- 2.3 Az agresszíven terjeszkedő idegenhonos fajok visszaszorítása, további terjedésük megakadályozása.
- 2.4 A látogatás és bemutatás, valamint az oktatási és kutatási tevékenység irányítása, szabályozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1 Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
 - 3.1.1 Fajok védelme
 - 3.1.1.1 A terület élővilágát, a védett fajok állományát elsősorban az élőhelyek kezelésével, fenntartásával kell megőrizni.
 - 3.1.2 Látogatás
 - 3.1.2.1 A terület a tulajdonosok hozzájárulásával, előre egyeztetett módon látogatható, a védett természeti értékek megőrzésére, fenntartására irányuló előírások betartása mellett.
 - 3.1.2.2 Járművel közlekedni csak a gyep szélén, a peremterületeken meglévő utakon lehet.
 - 3.1.2.3 Természetvédelmi infrastruktúra
 - 3.1.2.3.1 A területet megközelítő utak mellett, a védett terület határán, „Bogárzó-rét helyi jelentőségű védett természeti terület” feliratú hatósági tájékoztató táblákat kell kihelyezni.
 - 3.1.2.4 Terület- és földhasználat
 - 3.1.2.4.1 A talaj lefedése, nem természetvédelmi célú használata (pl.: pihenőhely, tűzrakóhely kialakítása) tilos.
 - 3.1.2.4.2 A területen nem gyepgazdálkodásból származó anyagot tárolni tilos.
 - 3.1.2.4.3 A területet határoló kerítés létesítésekor az elkerített terület átláthatóságának korlátozását kerülni kell, illetve a természetvédelmi kezelő számára biztosítani szükséges a bejutás lehetőségét.
 - 3.1.2.4.4 Vegyszer használata csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célok elérése érdekében vagy azokkal összhangban engedélyezhető.
 - 3.1.2.4.5 Műtrágya kijuttatása tilos.
 - 3.1.2.4.6 A területen csak a természetvédelmi kezelést szolgáló építmények, valamint az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását nem veszélyeztető, akadályozó építmények létesíthetők.
 - 3.1.2.4.7 A területen technikai sport végzése tilos.

3.1.2.4.8 A területen ipari tevékenység nem végezhető. Ásványi nyersanyag – bányászati tevékenységnek minősülő – kitermelésével járó beavatkozás csak élőhely-rekonstrukció céljából és keretében végezhető a területen.

3.1.2.4.9 A területen gépjárművel közlekedni csak a gyep szélén, a peremterületeken meglévő utakon lehet.

3.1.2.4.10 Szóró, sózó létesítése tilos a területen.

3.1.2.4.11 A vadállományt a gyepek fenntartását nem akadályozó szinten kell tartani, a természetes életközösségeket, az élőhelyeket nem veszélyeztetve.

3.1.2.4.12 Tűzgyújtás csak természetvédelmi célból, az igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően történhet.

3.1.2.4.13 Kigyulladt gyep oltása során tárcsa, eke vagy más talajművelő eszköz használata csak különösen indokolt esetben, emberi élet vagy kiemelt jelentőségű vagyontárgyak közvetlen veszélyeztetettségének elhárítása céljából történhet.

3.1.2.4.14 A területen mezőgazdasági munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig lehetséges.

3.1.2.4.15 A területen használt mezőgazdasági gépeket olyan műszaki állapotban kell tartani, hogy elkerülhető legyen a műszaki meghibásodás és az abból eredő szennyezés.

3.1.2.4.16 Az agresszíven terjeszkedő nem őshonos fajokat, mechanikai és/vagy szelektív kémiai módszerek alkalmazásával kell visszaszorítani. A módszerek kiválasztása illetve azok használata során az Önkormányzatnál rendelkezésre álló „Egyes özönnövény fajok visszaszorításának egységes módszertana” elnevezésű útmutatóban foglaltakat kell alapul venni. A módszer megválasztása során mérlegelni szükséges az állomány nagyságára, az után kezelések és a kezelési eredmény monitorozásának biztosíthatóságára tekintettel.

3.1.2.4.17 A lekaszált/levágott növényi anyagot a kaszálást követő egy hónapon belül le kell hordani a területről, amennyiben az az élőhely károsítása (pl. taposási kár) nélkül megoldható. Amennyiben ez nem lehetséges, a levágott növényi anyagot a helyszínen lehet hagyni, de az arra alkalmas legkorábbi időpontban gondoskodni kell az elszállításról.

3.2 Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1 Gyep művelési ágú területek kezelése

3.2.1.1 A területen található gyepeket jelenlegi vagy annál jobb természeti állapotban, gyepként kell megőrizni. A gyep borítású területek kiterjedése nem csökkenhet.

3.2.1.2 A területen előforduló különböző vegetációtípusok mozaikos élőhely-szerkezetét lehetőség szerint a területre hagyományosan jellemző – juhval történő – extenzív legeltetéses gazdálkodással, amennyiben ez nem lehetséges, kaszálással kell fenntartani.

3.2.1.3 A gyepek művelési ága és hasznosítása (gyep, rét, legelő) nem változtatható meg. Gyep feltörése, állapotának megváltoztatása ideiglenes jelleggel is tilos!

3.2.1.4 Felülvetés, boronálás, talajlazítás, fogasolás, tárcsázás, hengerezés, gyepszellőztetés, égetés tilos.

3.2.1.5 Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürületekből származhat, műtrágya kiszórása, hígtrágya kijuttatása tilos.

3.2.1.6 Az inváziós fajok visszaszorítását célzó kezelésen túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

3.2.1.7 A területen mindenféle műtrágya, szerves trágya, gyomirtó szer, általában vegyszer tárolása tilos. Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.

3.2.1.8 A gyepgazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása (állatok taposásából származó nyílt talajfelszínek, keréknyomok, kaszálással roncsolt felszínek illegális anyagkitermelés stb.) tilos.

3.2.1.9 A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.

3.2.1.10 Gyepeken a gépjárművel történő közlekedés – kivéve az esetleges kaszálási, területkezelési tevékenységet – kerülendő. A gyepterület kiterjedésének csökkentése út létesítése, kiszélesítése, építés stb. céljából nem megengedhető.

3.2.1.11 A területen esetleg megjelenő hulladék összegyűjtéséről és elszállításáról gondoskodni szükséges.

- 3.2.1.12 A gyepterület túllegettetése tilos. (túllegettetés: a gyep magas állatsűrűséggel történő legeltetésből eredő károsodása, melynek során a gyepben állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposása következtében a gyep foltokban kiritkul, a talajfelszín szabaddá válik). A legelő állatlétszám nem haladhatja meg a 0,2-0,5 állategység/hektár mértéket. Az állatlétszámot egyeztetni szükséges a gyeptudományi tanácsadóval. A legeltetési terv készítése évenként, az időjárás függvényében szükséges.
- 3.2.1.13 A legelőn tartott állatállomány elhelyezésére állandó, illetve ideiglenes jellegű karám, illetve villanypásztor rendszer csakis a gyeptudományi tanácsadóval történő előzetes egyeztetés után létesíthető.
- 3.2.1.14 A területen található védett fajok állományai miatt időszakosan korlátozott területek jelölhetők ki, ahol tilos a legeltetés illetve a kaszálás.
- 3.2.1.15 Téli legeltetést, természetvédelmi engedély birtokában, száraz, fagyott talajviszonyok között lehet végezni.
- 3.2.1.16 A területen előforduló védett állat és növényi állomány érdekében a szakaszoló legeltetés javasolt, amelynek szakaszosságáról a gyeptudományi tanácsadói szolgálat munkatársai tájékoztatnak. A gyeptudományi tanácsadói szolgálattal előzetesen egyeztetve ezeken a részeken szeptember 15. napja után kései, őszi tisztítókaszálásra is sor kerülhet.
- 3.2.1.17 Amennyiben a terület nem legeltetett, akkor a területen évi egyszeri tisztító kaszálás végezhető.
- 3.2.1.18 A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1., a lekaszált anyagot a kaszálás utáni 30 napon belül maradék nélkül el kell szállítani a területről.
- 3.2.1.19 Tisztítókaszálás esetleges alkalmazása esetén kizárólag kaszálást kell alkalmazni. Ez a jobb mozgásképességgel rendelkező gyeplakó rovarok, kételtűek, stb. menekülési lehetőségét biztosítja, illetve az időszakosan meghagyott nyílt és zárt homokpusztai gyep területfoltok búvóhelyként funkcionálnak és a terület állatvilága szempontjából védelmi funkciót látnak el.
- 3.2.1.20 A gyepterületek tisztító kaszálása évente változó helyen, 10% terület kaszálatlanul hagyása mellett, mozaikosan, vadkiszorító technikával, vadriasztó lánc használatával történhet. Kaszálás során, talajszintig leérő, egymástól 5-8 cm-re felerősített (hegesztett vagy csavarozott) láncok alkotta, a munkagép elejére felszerelt, a kasza előtt minimum 3,5 m-rel elhelyezett, a kasza szélességével megegyező szélességű láncfüggönyös vadriasztó használata kötelező.
- 3.2.1.21 Kaszáláskor lehetőség szerint alternáló vagy korongos típusú kaszát kell használni, amennyiben ez nem lehetséges, a kaszálás dobtárcás típusú kaszával is történhet, de dobtárcás típusú kaszálás csak a három rögzítési pont segítségével helyesen beállított maximum 3 m szélességű kaszával lehetséges. A tarló magassága minimum 5-10 cm kell legyen.
- 3.2.1.22 A kaszálás során szársértős kasza használata tilos.
- 3.2.1.23 Az élőlények általános védelme érdekében azok menekülésének sikerességét biztosítandó, a kaszálást végző traktor sebessége maximum 4-6 km/h lehet.
- 3.2.1.24 Az őshonos méretes fák (20 cm törzsméret felett) és vadgyümölcsök (törzsméret megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
- 3.2.1.25 A gyepekbe települő őshonos cserje- és fafajok állományát, ha az a természetes gyepek élőhelyek kiterjedésének érdemi csökkenésével fenyeget, szükség szerint mechanikai módszerrel ritkítani kell. Cserjeirtás csak a talaj bolygatása nélkül végezhető. A levágott növényi anyagot a területről a levágást követő egy hónapon belül el kell távolítani a területről, a levágott növényi anyag égetése tilos.
- 3.2.1.26 Felszíni vizek elvezetése és mindennemű talajvíz csökkentési beavatkozás – kivéve amennyiben a belvíz közvetlenül lakóépületet vagy gazdasági épületet veszélyeztet – tilos.
- 3.2.1.27 Bármilyen gépi művelet csak akkor végezhető, ha a talaj kellően száraz, keréknyomok nem képződnek.
- 3.2.1.28 A lekaszált, bebálázott szénát a kaszálás utáni 30 napon belül el kell szállítani a területről, ideiglenes kaszal ezen időponton túl nem létesíthető.

1. Mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*)

a. mechanikus módszerek

A bálványfa mechanikus visszaszorítása elsősorban a magról kelő újulat elleni védekezésre kell szorítkozzon, azokon a helyszíneken, ahol a magoncok irtása egyéb módszerrel (vegyszeres vagy mechanikus sorközépölési munkák, permetezés nagy kiterjedésű állományokban) nem történik meg. A magoncok jelentős tömegben a lékekben (beleértve a korábban kezelt idős mirigyes bálványfa állományokat) és az erdőszegélyekben, illetve gyepekben jellennek meg, ahol a faj öngyérítő mechanizmusának hiánya valamint a megfelelő fényellátottság azt lehetővé teszi. A kisméretű magoncok, különösen a laza szerkezettel bíró talajokon könnyen kihúzhatók. Ezt követően gondoskodni kell a kihúzott egyedek gyökérzetének kiszáradásáról. A 2-3 éves egyedek kihúzásakor a gyökérzet könnyen beszakad, ami sarjképződéshez vezethet, ezért ez csak akkor végezhető, ha növényvédőszeres kezelés egyéb okból (pl. vizes élőhelyen, védett vagy értékes fajok közvetlen közelében, stb.) nem végezhető.

A bálványfa idős egyedeinek legalább 10 cm szélességben végzett gyűrűs kéreghántása a vegyszeres kezelések alternatívájaként kizárólag akkor végezhető, ha a kémiai beavatkozásra nincs lehetőség (vizes élőhelyeken). A gyűrűs kéreghántás csak akkor végezhető, ha a jelentkező gyökérsarjak mechanikus irtása (kihúzás, kiásás, szárzúzás, stb.) évente legalább 2 alkalommal, legalább 3 éven keresztül biztosítható.

A mirigyes bálványfa élő példányának törlésválasztása valamint a többéves utókezelés nélkül végzett gyűrűs kéreghántás tilos!

b. növényvédőszeres beavatkozások

A mirigyes bálványfa állományai glifozát alapú szerekkel, szelektív módszerekkel jól irthatók a járulékos környezeti károk minimalizálása mellett. A méretes (általában legalább 2 cm törzsméretű) egyedek irtása törzsinjektálással végezhető. A törzsinjektálás során 6-8 mm átmérőjű fúrószárral a törzs hengerpalástján körben, egymástól 3-4 cm távolságban, ennek megfelelő mélységben, 45 fokos szögben kialakított, lefelé irányuló furatokba állatorvosi tömegoltó vagy más alkalmas eszköz segítségével, furatonként kb. 1 köbcentiméter gyomirtószer adagolása szükséges. A furatokat a gyökfőhöz minél közelebb kell kialakítani. Furatzárás szilikonnal végezhető, de szükség szerint elhagyható, mivel a szer párolgása a furat szájadékának kis mérete miatt elenyésző. Az injektálás az egyedek teljes kilombosodásától (május végétől – június elejétől) végezhető általában szeptember közepéig-végéig (a levelek sárgulásának kezdetéig). A kezelés glifozát alapú növényvédőszer vizes oldatával (pl. Medallon Premium 50%-os vagy töményebb oldata), tapadásfokozó hozzáadásával (ajánlottan: Silwet Star) végezhető. A beavatkozás alkalmas a kezelt egyed magjainak irtására is, mivel a termések vöröses elszíneződésének megjelenéséig a kezelés alkalmas a magok csíráképeségének nagymérvű csökkentésére.

A fiatal, de már elfásodott törzssel rendelkező, azonban még nem injektálható egyedek irtása kéregkenéssel végezhető, amely történhet sekély, keskeny kéreghántásban vagy kéreghántás nélkül mosogatószivacs dörzsoldalával a kéreg megsértése mellett. Kéregsebzésben (beleértve a szivaccsal végzett kenést is) glifozát alapú növényvédőszer vizes oldatával, tapadásfokozó hozzáadásával végezhető a kezelés. Kéregsebzés nélkül a glifozát alapú növényvédőszer olajos emulzióját lehet alkalmazni, melyet az egyedekre hosszúszerű ecset segítségével lehet felvinni. A beavatkozások során a szer elcsöppenését meg kell akadályozni. A még el nem fásodott törzssel rendelkező fiatal egyedek és magoncok kihúzása vagy egyéb módszerrel (tárcsázás, szárzúzás) történő mechanikus eltávolítása

is lehetséges, de azokon a helyszíneken, ahol azon nagy tömegben vannak jelen és a vegyszeres kezelés lehetséges, érdemes megfontolni azok pontpermetezéssel (glifozát alapú növényvédőszer vizes oldata, tapadásfokozó hozzáadásával) történő irtását. A bálványfa azon sűrű, nagy kiterjedésű állományainak irtása során, ahol a beavatkozás csak feltáró nyomok nyitásával végezhető hatékonyan meg kell fontolni a gépi permetezést vagy a növényvédőszer légi kijuttatását (mezőgazdasági permetező drónnal), mivel a megnyitott nyomokon a faj fokozott, nehezen kezelhető sarjadása várható. Ezekben az állományokban az őshonos fajok aránya az árnyalás, valamint az allelopatikus hatás következtében elenyésző, ezért a kezelésnek elsősorban a faj továbbterjedését, ennek révén a közeli, kedvezőbb természetességű élőhelyek állapotának fenntartására kell koncentrálnia. A kezelést követően a beavatkozási területen az egyedek kisarjadását legalább 3 évig nyomon kell követni, hogy a szükséges utókezelések biztosíthatók legyenek.

A mirigyes bálványfa egyedeinek töelválasztást követő tuskókenése, valamint a kéreghántásban történő kenése nem hatékony, a legtöbb esetben jelentős gyökérsarj képződéshez vezet, ezért tilos!

2. Zöld juhar (*Acer negundo*) és amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*)

a. mechanikus módszerek

Mindkét faj visszaszorítása eredményesen végezhető mechanikus módszerekkel. Az alábbi, vegyszermentes technológiák akkor alkalmazhatók, ha a kezelés eredménye több éven át nyomomonkövethető és a szükséges utókezelések elvégezhetőek. A mechanikus úton történő gyérités elsősorban szálankénti előfordulásokban, valamint azokon a területeken választandó megoldás, ahol növényvédőszeres kezelésre nincs mód (természeti értékek károsodásának megelőzése, vizes élőhely, stb.), vagy kémiai kezelés kivitelezését egyéb fajok miatt nem tervezzük. A faj mechanikus úton történő visszaszorítására három lehetséges alternatíva kínálkozik.

Az első lehetőség az egyedek kihúzása, talajból alkalmas eszközzel (csákány, feszítővas) történő kifordítása, lehetőség szerint a gyökérzet teljes eltávolítása mellett. A kiemelt egyedek gyökérzetének teljes kiszáradását biztosítani kell. A kihúzás (kifordítás) az amerikai kőris esetén az elágazóbb gyökérrendszer miatt általában nehezkesebb. Kőszórásokban és kötött talajokon a módszer korlátozottan alkalmazható. A gyökfő sérülése, illetve a gyökérzet nagyfokú károsodása mellett a gyökérsarj képződés nem jellemző.

A második lehetőség a legalább 10 cm szélességben végzett gyűrűs kéreghántás, amely az élőhelyi adottságok függvényében általában a második évről a kezelt egyedek többségének pusztulásához vezet. A módszer nem alkalmazható a vékony, fiatal egyedeken. A kezelés után kismérvű sarjképződésre, valamint ennél sokkal gyakrabban a kéreghántás átnövésére számítani kell, melyek kiszűrését és utókezelését az első néhány évben, évente két alkalommal el kell végezni.

A zöld juhar és amerikai kőris kezelésének harmadik lehetősége a töelválasztást követő sarjleverés, amelyet több éven át, évi két alkalommal el kell végezni. A második és harmadik módszer elsősorban idősebb, nagyméretű egyedek esetén, valamint kötött talajon található előfordulásokban végezhető.

Vegyszermentes technológia csak akkor alkalmazható, ha a folyamatos ellenőrzés és utókezelés biztosított!

b. növényvédőszeres beavatkozások

A növényvédőszeres technológiák a két faj kezelésére akkor választandóak, ha azok jelentős kiterjedésű és / vagy sűrű állományainak irtását kell elvégezni, melynek időigényes, hosszútávú mechanikus kezelésére a megfelelő munkaerő nem áll rendelkezésre, illetve azokat egyéb tényezők (pl. vizes élőhely közelsége) nem korlátozza. A növényvédőszeres technológia fő előnye e fajok tekintetében a gyors, alacsony munkai igényű kezelés lehetősége, valamint az utókezelések szükségességének minimalizálása.

Az elsődleges növényvédőszeres kezelési mód a törzsinjektálás, amely a mirigyes bálványfánál részletezett megoldással azonosan végezhető. A kezelés alkalmas a még meg nem érett magok csírákéességének csökkentésére is. A kisméretű egyedek kéregkenése – e fajok tekintetében akár sekély gyűrűs kéreghántásban – ugyancsak az ott taglaltakkal azonosan végezhető. A pontpermetezés általában nem indokolt. Ha a sarjleverésre nincs lehetőség, az idős egyedek irtása a töelválasztást követő vágáslapkenéssel (tuskókenéssel) végezhető. A tuskókenésre a töelválasztást követően 30-60 perc áll rendelkezésre. A beavatkozás ebben az esetben glifozát alapú növényvédőszer 50 térfogatszázalékos vizes oldatával vagy olajos emulziójával végezhető, Silwet Star tapadásfokozó hozzáadása mellett. A kenés során a 20 cm törzsmérőt meghaladó egyedek esetén – a kijuttatandó anyag minimalizálása érdekében – a tuskó 5 cm széles külső szegélyére kell a növényvédőszert adagolni. A tuskókenés hosszúszerű ecsettel (elsősorban olajos emulzió esetén), illetve szivaccsal is végezhető, de minden esetben törekedni kell a szer elfolytatásának, elcsöppenésének elkerülésére.

3. Fehér akác (*Robinia pseudoacacia*)

a. mechanikus módszerek

A faj szálszerű előfordulásaiban, illetve ahol a növényvédőszeres kezelés alkalmazása egyéb okból (pl. vizes élőhely közelsége) miatt nem lehetséges, de a kezelés eredményének monitorozása és az utókezelés lehetősége biztosított, a fehér akác állományainak visszaszorítása mechanikus módszerekkel történhet. A faj mechanikus visszaszorítása legalább 10 cm szélességben elvégzett gyűrűs kéreghántással vagy töelválasztással, ezt követően több éven át, évente legalább 2 alkalommal történő sarjleveréssel lehetséges. Amennyiben a folyamatos utókezelés nem biztosítható, illetve nagy egyedszámú előfordulásokban a mechanikus úton történő visszaszorítás a fokozott sarjképződés miatt fellépő járulékos károk kialakulásának veszélye miatt tilos!

b. növényvédőszeres beavatkozások

Ahol a mechanikus módszerek kivitelezésére az állomány nagysága vagy a folyamatos utánkezelés lehetőségének hiánya miatt nincs lehetőség, vagy inváziós fajok alkotta vegyes állományban, ahol a kémiai védekezés egyébként is szükséges a fehér akác gyérítése kémiai úton történhet. Az akác irtása glifozát alapú gyomirtószerrel, törzsinjektálással vagy töelválasztást követően vágáslapkenéssel (tuskókenéssel), a zöld juharnál ismertetett módon lehetséges. A sarjak irtása kéregkenéssel vagy pontpermetezéssel végezhető, ajánlottan Lontrel 300 növényvédőszer alkalmazása mellett. Szelektív gyomirtószer alkalmazása esetén is törekedni kell az elsodródásból adódó járulékos károk minimalizálására, ezért a permetezés – amennyiben nagy tömegű sarj esetén elkerülhetetlen – ör alakú szóráskeppel rendelkező fűvókával szerelt mechanikus háti permétezőgéppel, a sarj lomboatára irányítottan végezhető, valamint ajánlott a nagyobb magasságú egyedek legfeljebb 150 cm-re történő visszavágása is. Permetezés esetén glifozát alapú szer nem használható, kivéve, ha egyéb fajok sűrű állományaiban (pl. mirigyes bálványfa foltokban) amúgy is totális gyomirtószerrel végzett kezelés történik. A megfelelő szelektivitás elérése érdekében a Lontrel növényvédőszerrel történő permetezés csak júniustól lehetséges!

4. Keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)

a. mechanikus módszerek

A faj visszaszorítása mechanikus módszerekkel csak szálszerű előfordulásokban lehetséges, és kizárólag ott alkalmazható, ahol a folyamatos utánkövetés és utókezelés biztosítható (szárzúzás, legelés). A kezelés kizárólag akkor alkalmazható, ha a területen kis számú szoliter egyed található, és a növényvédőszeres kezelés nem elérhető, vagy a helyszín (vizes élőhely, védett vagy védendő természeti érték közelsége) miatt nem lehetséges. Ezekben az esetekben a szoliter egyedek legalább

10 cm szélességben elvégzett gyűrűs kéreghántása végezhető (elágazó egyedek esetében valamennyi ágon egyenként). A sarjképződés veszélye miatt a kéreghántásban történő vegyszeres kenés ebben az esetben is ajánlott.

A faj sűrű előfordulásaiiban, a sűrű sarjtelepeket is beleértve a mechanikus módszerek használata (szárzúzás, töelválasztás) tilos, mivel az fokozott gyökérsarjképződéshez és a faj további, jobb állapotú területeken történő terjeszkedéséhez vezet!

b. növényvédőszeres beavatkozások

A faj kezelésére a glifozát alapú növényvédőszeres megoldások csak korlátozottan alkalmasak, javasolt Garlon gyomirtószer használata. A kezelés a méretes egyedeknél elsősorban az azok töelválasztását követő tuskókenésével kell történnjen. Amennyiben a töelválasztás valamely okból nem lehetséges, úgy mély gyűrűs kéreghántást kell végezni (pl. motorfűrészsel), és a növényvédőszeres kenést abban kell alkalmazni. A kezeléshez a növényvédőszer olajos szuszpenziója alkalmazható. A töelválasztást vagy gyűrűs kéreghántást követően rendelkezésre álló nyitott idő 30 perc.

A sarjak kéregkenéssel kezelhetők, ehhez Garlon vagy glifozát alapú növényvédőszer koktél (BFA) gázolajos szuszpenziója alkalmazható, tapadásfokozó (Silwet Star) hozzáadása mellett.

A sűrű sarjas állományokban, ahol azok alatt értékes fajkészlet nem mutatható ki, megfontolandó a permetezés is (glifozát alapú növényvédőszer vizes oldata, tapadásfokozó hozzáadása mellett), de a méretes egyedeket ezeken a helyszíneken is a fentiekben leírtak szerint szükséges kezelni (lehetőség szerint a sarjpermetezést megelőzően). A permetezett állományokban az újrasarjadás lehetőségét nem lehet kizárni, ezért csak ott szabad alkalmazni, ahol a folyamatos utánkövetés és utókezelés biztosított. A méretes egyedek és a szoliter sarjak permetezése, a kezelés nélküli töelválasztás, valamint az injektálással történő irtás gyökérsarjképződéshez vezethet, ezért tilos!

5. Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*)

a. mechanikus módszerek

A nyugati ostorfa mechanikus módszerekkel végzett irtása elsősorban a magoncok kihúzásában merül ki. A méretes egyedek gyűrűs kéreghántása általában sarjképződéshez, ezért alkalmazása csak a szálankénti előfordulásként megtalálható szoliter egyedek kezelésére kerülhet szóba, ott, ahol a növényvédőszeres kezelések valamely okból nem alkalmazhatók és a sarjak folyamatos nyomonkövetése illetve irtása az első beavatkozást követően több éven keresztül biztosítható.

A nyugati ostorfa tömeges előfordulásaiiban, valamint ahol egyéb ok (vizes élőhely, védett természeti érték jelenléte) nem indokolja, illetve ahol a sarjak nyomonkövetése nem biztosítható, a faj mechanikus módszerekkel történő visszaszorítása nem végezhető.

b. növényvédőszeres beavatkozások

A nyugati ostorfa méretes egyedei irthatók kéregsebzésben (sekély gyűrűs kéreghántás vagy hosszirányú sebzések) növényvédőszeres kenéssel vagy sűrűn, a mirigyes bálványfánál leírttal azonos módon de nagyobb számban kialakított furatokba történő injektálással. A nyugati ostorfa törzsinjektálással kezelt egyedei esetén a furatzárás szilikonnal kötelező! A kezelést javasolt Garlon növényvédőszerrel, injektáláskor vizes oldatban, kenés esetén olajos szuszpenzióban kivitelezni. Alternatívaként glifozát alapú növényvédőszeres (pl. BFA) is alkalmazhatók, nagy (50%, vagy azt meghaladó) töménységben. Az alkalmazott gyomirtószerrel függetlenül tapadásfokozó (SilwetStar) használata szükséges. A még nem parásodó kérgű fiatal egyedek és sarjak kezelése kéregkenéssel történhet, de injektálás kb. 2 cm törzsméretől már lehetséges, illetve a kéregsebzés a kenéssel kezelt vékony példányok esetén is javasolt lehet. A sűrű sarj eredetű állományokban a permetezés megfontolandó. A kezelést követően legalább az első évben kiemelt fontosságú a beavatkozás

hatékonyságának ellenőrzése és a túlélő egyedek utókezelése. Magról a kezelt állományokban a faj az első 2-3 évben újul érdemben, amely ugyancsak kezelendő (kihúzással vagy vegyszeresen, kéregkenéssel, esetleg pontpermetezéssel).

A töelválasztás, száruzás, vágáslapkenés a faj hatékony visszaszorítására nem alkalmas, ezért nem végezhető!

6. Kései meggy (*Prunus serotina*)

a. mechanikus módszerek

A faj mechanikus úton történő gyérítése elsősorban a fiatal példányok kihúzása révén valósítható meg. A sarjadás veszélye miatt a gyűrűs kéreghántás és a töelválasztás nem alkalmas a faj irtására, ezért nem végezhető.

b. növényvédőszeres beavatkozások

A faj kezelésére a glifozát alapú növényvédőszeres, tapadásfokozó (SilwetStar) hozzáadása mellett alkalmasak. A méretes egyedek a mirigyes bálványfánál leírt módon készített furatokba végzett törzsinjektálással, vagy kéregsebzésben történő kenéssel kezelhetők. Injektálásra a 2 cm-t elérő törzsátmérővel rendelkező egyedek már alkalmasak. A megfelelő hatékonyság elérése esetén a kéregkenést javasolt a növényvédőszer olajos szuszpenziójával végezni. A fiatal egyedek és sarjak kezelése kéregkenéssel vagy pontpermetezéssel végezhető.

7. Közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

a. mechanikus módszerek

A faj mechanikus úton történő visszaszorítása erősen korlátozott, elsősorban a továbbterjedés gátlására alkalmas. Erre két lehetőség nyílik.

Száruzás végezhető a már legalább 20 cm-t meghaladó hajtáshosszú példányoknál, amikor az alkalmazott eszköz (jármű) nem okozza a gyökérrendszer sérülését. A száruzás a hajtáshossztól függetlenül a virágzás kezdetétől addig végezhető, amíg a termések zöld színűek és fel nem nyíltak. A termések érése után végzett száruzás nem kellően hatékony és a magok továbbterjedését elősegítheti, ezért csak akkor kivitelezhető, ha a termések begyűjtése az érintett területen előzőleg már maradéktalanul megtörtént. A termésérést megelőzően végzett kaszálás (száruzás) után a kisarjadó egyedek a megfelelő hajtáshossz elérését követően alkalmasak a vegyszeres kezelésre, ezért a megfelelő időben végzett kaszálás a növényvédőszeres kezelésekre rendelkezésre álló időkeret kiterjesztésére is lehetőséget nyújtanak.

A mechanikus kezelés másik lehetősége a termések összegyűjtése és megsemmisítése. A termések égetéssel ártalmatlaníthatók, amelyet az egyéb előírások betartása mellett olyan területen kell elvégezni, ahol a magokat a szél nem hordhatja el, illetve az esetlegesen visszamaradó életképes magok csírázása gátolt (pl. betonfelületen).

A közönséges selyemkóró hajtásainak kihúzása, a nedves területen végzett gépi száruzás, valamint a túl korai kaszálás (száruzás) fokozott gyökérsaj-képződéshez vezet, ezért tilos!

b. növényvédőszeres beavatkozások

A közönséges selyemkóró hatékonyan és kvázi szelektíven irtható glifozát alapú szerek alkalmazásával. A kezelést elsősorban az egyedek hosszúszerű ecsettel végzett kenésével kell végezni, de nagy kiterjedésű, illetve sűrű állományokban pontpermetezés is történhet. A pontpermetezést mechanikus háti készülékkel, kör alakú szórásképpel rendelkező fúvóka használata mellett, közvetlenül a növény felső levélrozettségére irányítva kell végezni. A kezelés optimálisan Medallon Premium növényvédőszer (vagy más glifozát bázisú koktél, pl. BFA) vizes oldatával végezhető. A permetezéshez a Medallon Premium 10, a hajtáskenéshez 10 vagy legfeljebb 20 térfogatszázalékos

vizes oldata használható, melyhez tapadásfokozó (SilwetStar) hozzáadása szükséges. A kezeléseket követően az érintett területet néhány évig monitorozni kell, hogy a kezelt egyedek esetleges kisarjadása, illetve a magról kelő új példányok irtása folyamatosan megtörténhessen.

A legalább 20 cm hajtáshossz elérése (jellemzően május közepe) előtt, illetve a termésérést követően (általában már sárguló egyedeken) végzett növényvédőszeres kezelések nem kellő hatékonyságúak, sarjképződéshez vezetnek, ezért azok végzése tilos! A túl tömény növényvédőszer alkalmazása a hajtást leperzseli, újrasarjadáshoz vezet, ezért ugyancsak nem alkalmazható.

Előzetes hatásvizsgálat az önkormányzati rendelet-tervezethez:

1. **Társadalmi hatások:** a rendelet megalkotja a településen található környezeti ökoszisztéma megvédése melynek társadalmi hatása nem releváns.
2. **Gazdasági, költségvetési hatások:** nem releváns.
3. **Környezeti és egészségügyi következmények:** a rendeletben foglaltak végrehajtásának jelentős környezeti és klíma helyzetre vetülő pozitív hatása van.
4. **Adminisztratív terheket befolyásoló hatások:** a rendeletnek nincs jelentős adminisztratív terheket befolyásoló hatása.
5. **A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:** a rendelet megalkotása a hatályos jogszabályok alapján szükséges.
6. **A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:** a rendelet elfogadása esetén az alkalmazása a jelenlegi szabályozáshoz képest többlet feltételt nem igényel, az alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítottak.

A rendelettervezet indokolása

Általános indokolás

A Képviselő-testületnek döntést kell hoznia a rendelet megalkotásáról a helyi jelentőségű védett természeti terület nyilvánítás vonatkozásában.

Részletes indokolás

A rendelettervezet 1.§-a. A helyi jelentőségű védett természeti területnek nevét tartalmazza.

A rendelettervezet 2.§-a A helyi jelentőségű védett természeti területnek területét tartalmazza.

A rendelettervezet 3.§-a A védett fajok bemutatását tartalmazza.

A rendelettervezet 4.§-a A kezelési terv és kezelési feladatot ellátó szervre vonatkozó utasításokat tartalmazza.

A rendelettervezet 5.§-a A jegyző, mint természetvédelmi hatóság engedélyre vonatkozó utasításokat tartalmazza.

A rendelettervezet 6.§ - 7§-a Záró rendelkezések vonatkozó utasításokat tartalmazza.

Kelt: Monorierdő, 2024. április 10.

Bozsóné Rab Tímea Mariann
jegyző

PEST VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL	
2024-04-08	
Előzetes szám:	Utózetes szám:
111/911-1/2024	CH
Melléklet	db
	1

PEST VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

2024 APR. 05

A: 2024.04.08.
C. Z.

Ügyiratszám: PE/030/00680-3/2024.
Ügyintéző: dr. Danka Ferenc
Telefon: (1) 235-1712

Tárgy: szakmai segítségnyújtás (helyi természeti
védelem)
Hívás szám:
Melléklet: szakmai tájékoztató; rendelet-minta

Pest vármegye valamennyi jegyzője részére

Székhelyén

Tisztelt Jegyző Asszony! Tisztelt Jegyző Úr!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 133. § (3) bekezdése alapján a fenti tárggyal kapcsolatos szakmai álláspontomról az alábbiakban tájékoztatom.

A Pest Vármegyei Kormányhivatal a 2024. évi ellenőrzési munkatervében foglaltak alapján törvényességi felügyeleti jogkörében vizsgálja a vármegye helyi önkormányzatai által a helyi jelentőségű védett természeti terület jogi szabályozását tartalmazó önálló rendeleteit, valamint a más tárgykörben alkotott rendeletek helyi természeti védelemmel kijelölt szabályokat tartalmazó rendelkezéseit a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezéseire figyelemmel. Az önkormányzati jogalkotást elősegítendő az Agrárminisztérium részéről egy szakmai anyag készült. A szaktárca által készített módszertani útmutatót – jelen levelemhez csatolt mellékletként – ezúton továbbítom az abban foglaltak megismerése és a gyakorlatban történő alkalmazása céljából. A szakmai tájékoztató mellett csatoltan megküldök egy rendelet mintát is a helyi jelentőségű természeti terület létesítéséhez.

Kérem a törvényességi felügyeleti jogkörben lefolytatandó felülvizsgálat során segítő, szíves együttműködését annak érdekében, hogy az esetlegesen feltárt jogszabálysértő rendelkezések mielőbb hatályon kívül helyezésre kerülhessenek.

A fenti szakmai segítségnyújtásra a helyi önkormányzat képviselő-testülete jogszerű működésének biztosítása céljából került sor, mely azonban nem tekinthető a jogalkalmazók számára kötelező jogi iránymutatásnak vagy állásfoglalásnak és arra sem bíróság, sem más hatóság előtt nem lehet érvényesen hivatkozni. Szakmai álláspontom kizárólag jogi véleményemet tartalmazza, mely a jogalkalmazót nem menti fel döntése felelőssége alól.

Budapest, 2024. március 25.

Dr. Tarnai Richárd főispán
néven és megbízásából:

Dr. Rádich Orsolya
főigazgató

Főigazgató
1052 Budapest, Városház u. 7.
Telefon: (06-1) 485-6900; Fax: (06-1) 485-6903; KRID: 622343718
E-mail: hivatal@pest.gov.hu
Web: <http://www.kormanyhivatal.kh.gov.hu/kormanyhivatalok/pest>

Szakmai tájékoztató települési önkormányzatok részére
helyi jelentőségű védett természeti területek önkormányzati jogforrásaira irányuló
miniszterelnökségi célellenőrzés kapcsán

Agrárminisztérium, Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály
2024. január

A Miniszterelnökség által kezdeményezett célellenőrzés keretében vizsgált kérdéskör

Települési önkormányzat – a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény [a továbbiakban: Tvt.] 24. § (1) b) pontjában foglaltakkal összhangban – *csak természeti területet* [4. § b) pont, 15. § (1) bekezdés] és más, a Tvt. 22. §-a alapján védelemre érdemes földterületet nyilváníthat védetté. Terület védetté nyilvánításának előkészítését a Tvt. 25. § (2)–(4) és (6)–(9) bekezdése szabályozza a helyi jelentőségű, valamint az országos jelentőségű védett természeti területek létesítésének esetében külön eljárásrendet megkülönböztetve.

A Tvt. 28. § (6) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy helyi jelentőségű védett természeti terület kizárólag a 28. § (1) c) pont szerinti *természetvédelmi terület*, vagy d) pont szerinti *természeti emlék* kategória valamelyikébe sorolható be a védelem célja és a védett természeti terület kiterjedése alapján.

A természetvédelemért felelős miniszter a természeti területeken és más, védelemre érdemes földterületeken [24. § (1) a) pont] túlménően jogosultsággal rendelkezik a Tvt. 4. § a) pontja szerinti *természeti értékek* védetté nyilvánítására is [24. § (2) bekezdés]. Utóbbi jogköre kizárólagos. Védett természeti értékek közé tartoznak pl. a jogszabály alapján kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő növény- és állatfajok, vagy a Tvt. erejétől fogva a barlangok.

Fentiekből következően természeti érték védetté nyilvánítására a települési önkormányzatoknak nincs jogköre.

Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az önkormányzat a rendeletében – a Tvt. ismertetett rendelkezéseinek ellentmondóan – *természeti érték* védetté nyilvánításáról rendelkezett, ugyanakkor a védettség rendeletben meghatározott tárgya és célja egyértelműen megfeleltethető a Tvt. 28. § (1) c) pontja szerinti *természetvédelmi területnek*, vagy d) pontja szerinti *természeti emléknek*, az önkormányzatnak *módosítania (javítania)* szükséges a rendeletét a Tvt.-nek való megfelelés, a jogbiztonság és a védettség gyakorlati érvényesítésének biztosítása érdekében.

Ha az önkormányzat nem tudja kétséget kizáróan megállapítani, hogy a védettségnek a rendeletben meghatározott tárgya és célja természetvédelmi területnek, vagy természeti emléknek feleltethető-e meg, kérjük, hogy szakmai segítségért forduljon a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságához.

A természetvédelmi szakterület által megfogalmazott ajánlások az ellenőrzés során feltárt hibák javítása kapcsán

Kérjük, hogy amennyiben a céllenőrzés a fentiek szerinti jogalkotási hibát állapított meg és az önkormányzat felszólítást kap a rendelet módosítására (javítására), vegyék figyelembe az alábbi szakmai ajánlásokat.

1./ Amennyiben a védetté nyilvánítás nem önálló, kifejezetten és kizárólagosan helyi jelentőségű védett természeti terület létesítésére irányuló rendelettel, hanem más szabályozási célú és tartalmú rendelet (pl. környezetvédelmi rendelet, településkép-védelmi rendelet, településrendezési célú rendelet) keretében, annak részeként történt, javasoljuk, hogy a helyi jelentőségű védett természeti terület(ek)re vonatkozó normát lehetőség szerint önálló önkormányzati rendeletben állapítsák meg. Ennek érdekében *a meglévő védettség védett természeti területeként való fenntartásáról szóló önkormányzati rendelet(ek) megalkotását, valamint a más szabályozási célú és tartalmú rendeletben a helyi védettségre vonatkozó (hibás) norma egyidejű hatályon kívül helyezését* tartjuk a preferálandó jogtechnikai megoldásnak, szemben a hatályos rendelet egyszerű javításával.

Fent részletezett jogtechnikai megoldás további előnye, hogy alkalmazása esetén nem válik szükségessé új védetté nyilvánítási eljárás lefolytatása, hiszen a védettség fenntartásáról rendelkezik az önkormányzat, a védettség célja és tárgya nem változik meg.

2./ A védettség fenntartásának a teljes területen fennálló indokoltságát alapesetként feltételezve abból kell kiindulni, hogy a jogszabályi lehatárolás (a hrsz. lista) módosítását alapvetően **technikai korrekció** (az ingatlan-nyilvántartás változásainak – ingatlanok megosztása, egyesítése, hrsz.-ek átszámozása – átvezetése) vagy a **jogbiztonságot és a jogalkalmazást biztosító pontosítás, egyértelműsítés** indokolhatja (pl. ha a védetté nyilvánító rendelet olyan módon/tartalommal határozta meg a területet, ami nem tesz lehetővé pontos lehatárolást).

3./ Fentiekén túl javasoljuk továbbá, hogy a – hibásan – védett természeti értéként védettséggel rendelkező területnek a hatályos rendeletben foglalt lehatárolását az önkormányzat vesse össze a védetté nyilvánítás valós céljával, illetve az ennek megfelelő kiterjedéssel. Az összevetés célja pl. annak korrigálása, hogy korábban a védett jogi jelleg csak ingatlanok teljes területére volt feljegyezhető, ezért a védetté nyilvánító rendeletekben még akkor is teljes ingatlanok szerepeltek, ha az ingatlanon belül csak egy részterület esetében állt fenn a védetté nyilvánítás indokoltsága), és ehhez kapcsolódóan – szükség esetén – a lehatárolás felülvizsgálata (pl. ingatlanon belüli részterület kijelölése EOV koordinátákkal meghatározott töréspontokkal).

Terület védettségi státuszának esetleges megváltoztatása esetén teljesítendő feltételek, kötelezettségek

1./ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy amennyiben a védetté nyilvánított terület fizikai kiterjedését meg kívánja növelni az önkormányzat, abban az esetben az újonnan védetté nyilvánítani tervezett terület vagy természeti emlék vonatkozásában szükséges a Tvt. 24-26. §-ában foglaltak szerinti védetté nyilvánítási eljárás lefolytatása. Szükségesnek tartjuk kiemelni, hogy – a Tvt. 25. § (2) bekezdésében foglaltak alapján – új védetté nyilvánítási eljárás esetén a települési önkormányzat jegyzőjének a terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresnie a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságot, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását.

2./ Az önkormányzati rendelet(ek)nek az ellenőrzés eredményével összefüggő módosítása (javítása) nem ad lehetőséget az önkormányzat részére annak eldöntésére, hogy fel kívánja-e oldani a terület védettségét. Figyelemmel a védettségi szint megőrzésének kötelezettségét kimondó 28/1994. (V. 20.) AB határozatban foglaltakra is, a Tvt. 24. § (4) bekezdése alapján természeti terület védettségének feloldására kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha annak fenntartását *természetvédelmi szempontok* a továbbiakban nem indokolják. Alapesetként a védettség fenntartásának a teljes területen fennálló indokoltságát kell feltételezni.

3./ Általános elvként kell rögzítenünk továbbá, hogy az esetleges rendeletmódosítás / új rendelet alkotása során garantálni szükséges, hogy az eredeti, védetté nyilvánításra irányuló jogalkotói szándék mindvégig érvényesüljön, és folytatólagosan védettnek minősüljön az érintett terület.

Melléklet: Mintarendelet

Rendelet-minta helyi jelentőségű védett természeti terület létesítéséhez

..... [község/nagyközség/város/megyei jogú város/főváros]
Önkormányzata Képviselő-testületének/Közigyűlésének
...../20... (.....) rendelete
helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról

[a rendelet megalkotójának teljes megjelölése] a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában / Budapest Főváros esetén a 23. § (4) bekezdés 12. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a(z)nevű területet.

2. § (1) A(z) helyi jelentőségű védett természeti terület kiterjedése ha, ingatlan-nyilvántartási helyrajzi száma(i)t a(z) melléklet tartalmazza.

3. § (1) A terület legfontosabb természeti értékei a következők:

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja a következő: [pl. a területen található értékes növényzet, akár egyes társulásokat vagy fajokat is kiemelve, élőhely megőrzése stb.]

4. § (1) A [védett természeti terület megnevezése] természetvédelmi kezelési tervét a(z) melléklet tartalmazza. [Védett természeti terület létesítésekor a védetté nyilvánításról szóló rendeletnek tartalmaznia kell a természetvédelmi kezelési tervet a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 24. § (3) bekezdés b) pontja alapján. Már meglévő védett természeti terület esetén a természetvédelmi kezelési terv kihirdetése szintén kötelezettség (Tvt. 36. § (1) bekezdés), de ennek idejére a Tvt. nem tartalmaz előírást. Már meglévő, korábban védetté nyilvánított területek természetvédelmi kezelési tervét célszerű a védetté nyilvánításról szóló rendeletben (annak módosításával) kihirdetni, de akár önálló, a természetvédelmi kezelési tervről szóló önkormányzati rendeletben is kihirdethető].

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet a(z)..... [pl. egy civil szervezet, alapítvány, az önkormányzat által e célra létrehozott szervezet].

5. § A 2. §-ban meghatározott területen a jegyző, mint természetvédelmi hatóság engedélyre szűkséges:

a).....

b).....

c).....

[Nem kötelező rendelkezés. Csak akkor szükséges szerepeltetni, ha a képviselő testület a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 38. § (1) bekezdésben foglalt engedélyköteles tevékenységek körén túl mást is meg akar határozni.]

Megjegyzés [S1]: A rendelet-minta ebben a formában és teljességben akkor alkalmazandó, ha teljesen új, előzmények nélküli helyi jelentőségű védett természeti terület(ek) létesítése történik!

Egyéb esetekben, hatályos védetté nyilvánító rendelet módosításakor – aminek célja pl. a tárgyi céllenörzés során feltárt meg nem felelések javítása – a mintarendeletnek csupán egyes, a módosítás célja szempontjából releváns részleteinek az átvétele, adaptálása szükséges.

Megjegyzés [S2]: Amennyiben a település közigazgatási területén csak egy helyi jelentőségű védett természeti terület van, vagy több, de az önkormányzat szándéka az, hogy minden egyes helyi jelentőségű védett természeti területnek „saját rendeletet” legyen, akkor elegendő a címben megjelölni a védett természeti terület nevét is.

Amennyiben az önkormányzat több védett természeti területet kíván egy rendeletben létesíteni, akkor a jelenleg látható, általános megfogalmazást szükséges alkalmazni a címben.

6. § Ez a rendelet lép hatályba.

.....
polgármester

.....
jegyző

Megjegyzés [S3]: Az országos jelentőségű védett természeti területek létesítéséről szóló miniszteri rendeletekben követett gyakorlat mintájára „a kihirdetését követő 8. napon” szöveget javasoljuk.

(A rendelet hirdetőtáblán való kifüggesztéssel kihirdetve:

20... ..)

.....
jegyző

[új oldalon kezdve]

... melléklet a/20... (.....) rendelethez

A [védett természet terület neve] ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

	A	B
1.	Fekvés	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján
[2.]	[belterület]	
[3.]	[külsőterület]	
[4.]	[zártkert]	

Megjegyzés [S4]: A „B” oszlop címében ezt a szöveget csak akkor kell szerepeltetni, ha van olyan ingatlan, amelyen belül csak egy részterület védett és a védett terület rész lehatárolása EOV koordinátákkal meghatározott töréspontokkal történik.

Megjegyzés [S5]: A hrsz.-eket fekvésenként (belter., külter., vagy zártkert) külön sorban kell szerepeltetni. Csak azokat a fekvéseket kell feltüntetni a táblázatban, amelyek érintettek a terület hrsz.-eivel.

Az aláhúzással jelölt helyrajzi számú ingatlan területe az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet, illetve az e rendeletben szereplő Natura 2000 területeknek a kormányzat elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján közzétett térképszelvények szerinti határvonala alapján Natura 2000 területnek minősül.

[új oldalon kezdve]

... melléklet a .../20... (.....) rendelethez

A [védett természet terület neve] természetvédelmi kezelési terve

Megjegyzés [S6]:

A természetvédelmi kezelési terv tartalmi elemeit a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet melléklete határozza meg.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az említett melléklet 3. pontjában szereplő témakörök (alpontok) közül csak a tervezési területen értelmezhető, releváns alpontok esetében szükséges és célszerű rendelkezések megadása; nem „mindenáron” és nem feltétlenül az összes alpontra szükséges szabályozási tartalom szerepeltetése.

Mintaként javasolt tanulmányozni az országos jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó, jogszabályban kihirdetett természetvédelmi kezelési terveket, amelyek digitális formátumban elérhetők [itt](#)

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
Dátum: 2024.03.25 16:29:19
Pest Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: TFIK TFIK